

de gemachtigden die in het codicil genoemd zijn, in de kas te Batavia te worden gestort. De nabestaanden van Van Pluskouw hebben geen reden iets van deze nalatenschap te verwachten. [fol. 45] Men vertrouwt dat Heren XVII hiermee voldoende ingelicht zijn. Doordat het bestuur in zijn brief van 20 september 1762 beschrijft dat de grond daar een onderlaag heeft van kalkachtige aarde, waardoor de wortels van de peperstruiken aangetast worden en snel vergaan, moeten Heren XVII, ondanks hun goede hoop, niet veel van de verbouw van peper op Timor verwachten. Daarom is er, tevens om de vruchteloze pogingen daartoe, zoals in de brief van eind december 1762 gemeld, van deze cultuur afgezien. Het zou zinloos geweest zijn om de luie Timorezen langer aan te sporen tot werk waarin zij geen zin hebben, en waarbij de gesteldheid van de grond hen hindert. Zoals in de brief van 18 oktober 1763 bericht, geldt hetzelfde voor de gestaakte verbouw van indigo. In de brief van eind december 1763 werd de nutteloosheid van Sumba reeds onder ogen gebracht en men verwijst naar de een jaar eerder vermelde slechte kwaliteit van de daar geproduceerde salpeter. [fol. 46]

PALEMBANG

Al twee jaar nam de leverantie van tin uit Bangka matig toe en die van peper uit Palembang verminderde. De remedie daartegen is al eerder aangegeven. Van het tin is nog 12.213 pikol niet geleverd. De Palembangers vragen de volle prijs van rsd 15 het pikol, terwijl de Compagnie maar de beloofde rsd 13 wil geven. Evenals elders moet ook hier gepatrouilleerd worden. Ondanks het tekort aan middelen werd bij geheim besluit van 4 mei 1764 vastgesteld dat tegen de ongelooflijke smokkel van tin en peper naar China een goed bewapende bark, een sloep en een pantjalang tussen de noordhoek van Sumatra's Oostkust en Bangka zullen patrouilleren. Ter geheimhouding zijn deze schepjes bij besluit van 24 april naar Malakka uitgestuurd. Voor de doorzoeking [fol. 47] van aangehouden vaartuigen en hun behandeling wordt verwezen naar de instructie bij het geheime besluit van 4 mei. Omdat er dan geen vaart naar China meer is, zullen deze patrouilleschepjes eind augustus terugkeren. Om smokkel tegen te gaan en omdat de vaartuigen van de koning van Palembang, die de producten naar Batavia brengen, zich aan zeeroof schuldig maken, kwam men, in tegenstelling tot de gewoonte en in afwijking van de opinie van Heren XVII, tot de conclusie dat het tin en de peper beter door Compagnies schepen vervoerd kunnen worden. De argwaan over zeeroof nam nog toe, omdat, zoals in het besluit van 27 april 1764 werd vastgelegd, de te Batavia verschenen Palembangse koningsschepen 2500 lb buskruit aan boord hadden. Ook als men het gunstig beoordeelt, [fol. 48] varen ze naar plaatsen die bij contract zijn verboden. Naar men zegt en volgens de brief van 4 augustus 1764 van gouverneur Willem Hendrik van Ossenberg, zijn er twee ten oosten van Java in Straat Badung gesignaleerd. Er wordt dan ook stipt de hand gehouden aan het besluit van 12 april 1763 om zonder goede redenen geen schepen boven de 10 last aan vreemden te verkopen en men is terughoudend met verzoeken om reparatie aan de Palembangse vaartuigen. Dat is in een brief van 2 april 1764 ook aan de gouverneur van Java's Oostkust geschreven. Slechts het verminderen van de zeemacht van Palembang is voldoende om de sultan te doen inbinden en het onbeperkt overtreden van de verdragen te beletten. De kosten van het ophalen van de producten met schepen of sloepen van de Compagnie is dubbel en dwars terug te verdienen, daar het tin dat te Palembang rsd $13\frac{1}{3}$ het pikol kost, te Batavia rsd 15 opbrengt en de peper die er rsd 5 het pikol kost, rsd 6. [fol. 49] Dan wordt niet eens gewaagd van de rijst, het textiel, ijzer en andere kleinigheden die de Palembangers nu te Batavia inslaan en die dan door Bataviase en Javase handelaren te Palembang afgezet kunnen worden. De aanvoer van deze goederen door de Palembangse schepen is niet ineens te verhinderen en zo is er op 16 april 1764 nog eens geklaagd dat er minder tin en peper is geleverd dan in de passen was vermeld. Op het verzoek van Heren XVII wordt bericht dat er voor niet meer dan wat werkelijk geleverd is, wordt betaald en niet voor wat in de passen staat.

DJAMBI